

Ponický spravodajca

26. ročník ■ január – marec 2024

1
2024

8 U chovateľa holubov 9 30 rokov poľovníckeho združenia 10-11 200-ročnica Laskomerského

Poniky 740-ročné

1. časť

V lone krásnej stredoslovenskej prírody si svoje miesto počas vyše siedmich storočí našla, ubránila a rozvíjala významná obec, ktorej známosť ďaleko presiahla región – naše Poniky. Tento rok, s hrdosťou na šikovnosť, statočnosť a slávny odkaz predkov, oslavujeme 740. výročie prvej zásadnej zmienky o Ponikách.

Katastrálne územie dnešnej obce hraničí na severe so Slovenskou Ľupčou, na severozápade s mestskou časťou Banská Bystrica - Šalková, na západe s Môľcou, na juhozápade s Oravcami a Dúbravicou, na juhu s Hrochoťou, na východe s Povrazníkom a Strelníkmi a na severovýchode s Ľubietovou. Chotár obce bol vždy bohatý na prírodné zdroje, zaujímavosti a hlavne rozsiahle lesné porasty. Vegetačne výnimočným územím je národná prírodná rezervácia Ponická dúbrava

s 5. stupňom ochrany, ktorá patrí medzi najstaršie chránené územia na území Slovenska. Za chránené územie ho vyhlásili už v roku 1895. Ďalšia prírodná pamiatka - Ponická jaskyňa zabezpečuje ochranu citlivých jaskynných geosystémov s geologickým, geomorfologickým (pozoruhodná výzdoba) a hydrologickým významom. Ide o najvýznamnejší podzemný jav Ponického

krasu medzi vrchmi Drienok a Vašarnica (v slepej krasovej doline Predbane), objavený v roku 1981. Pozoruhodný je tamojší nález matutiego zuba, ktorý je v zbierkovom fonde Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici (prírodovedná expozícia v Tihányiovskom kaštieli v Radvani).

Pokračovanie na 2. strane ►

STĽPČEK

Jany Ondrejkovej,
starostky obce Poniky

Vážení občania, máme tu nové ročné obdobie. Jarné slnko nám zohrieva tváre a pri teplých slnečných lúčoch pookrejú aj naše srdiečka. Všade navôkol rozkvitnuté prvosienky, snežienky... Všetko sa zobúdzá, ako keby nanovo ožíva. Zima nebola dlhá ani krutá, aj keď nás v médiách strašili rôznymi predpoveďami. Som rada, že sa nenaplnili. Najhoršia bola asi kalamita na vianočné sviatky, ktorá nás, našťastie, obišla. Topiaci sa sneh v prírodných lokalitách odhalil smutnú realitu - nové skládky odpadu. Neviem, čo vedie ľudí k takémuto konaniu. Zrejme si vôbec neuvedomujú, že ničia náš spoločný životný priestor a pramálo ich zaujíma, že náklady na odpratávanie musíme znášať všetci. Čo s tým? Najúčinnnejšie asi budú vysoké pokuty.

Tento rok sa nesie v znamení kultúrno-spoločenských aktivít, či už to boli fašiangy, plesy, zakáľáčka, divadlo alebo Ponická fujarka. Som hrdá na naše deti venujúce sa folklóru. O ich úspechoch svedčí aj fakt, že víťazná fujarka ostala už po druhýkrát v Ponikách. Veľká vďaka však patrí aj tým, ktorí sa o úspech detí zaslúžili, to znamená pedagógom a rodičom.

Tohto roku budeme vytvárať aj lepšie podmienky pre športový život, pre radosť z pohybu a zdravý životný štýl. V súčasnosti pripravujeme priestor pre posilňovňu a v športovom areáli na Horedolíni plánujeme osadiť pingpongové stoly.

Všetkým prajem krásne veľkonočné sviatky, plné oddychu a stretnutí s najbližšími.

Jana Ondrejková

Slovo majú poslanci

Pavol Lomen

Po vyše roku práce poslanca obecného zastupiteľstva sa chcem s vami podeliť o moje doterajšie skúsenosti.

V priebehu uplynulého roka sa mi podarilo vyrokovať podporu aj čiastočnú realizáciu osvetlenia chodníka pri detskom ihrisku v Ponikách.

Tiež som navrhol zriadiť posilňovňu – v objekte zdravotného strediska. S prácami sa už začalo a dúfam, že v krátkom čase bude projekt úspešne dokončený.

V blízkej budúcnosti sa chcem zamerať na privod vody do katolíckeho cintorína, aby splnil požiadavky na dôstojné fungovanie pietneho miesta hodného 21. storočia a na jar by táto úloha mala byť splnená.

Máme tiež prísľub na dobudovanie osvetlenia evanjelického cintorína.

Ďalšou z veľkých výziev je riešenie zúfalých miestnych komunikácií. Niektoré z nich zostali po stavebných prácach či vodovodných výkopoch v žalostnom stave.

Za najväčší problém považujem

nedostatok pitnej vody a jej tlak v niektorých častiach obce. Staré potrubie a klimatické zmeny tento problém ešte viac prehľbujú a odkladané riešenia sa budú iba komplikovať a predražovať.

Spomínané projekty sú časovo a finančne náročné a, ako vieme, peňazí ani času nie je nikdy dosť. Som však presvedčený, že spoločnou prácou môžeme všetky zámery zvládnuť. Ak sa všetci budeme aktívne zúčastňovať na dianí v obci, ak budeme chodiť na verejné zasadnutia, vyjadrovať nahlas svoje názory a podnety a spolupracovať s poslancami, bude sa nám tu všetkým lepšie žiť. O tom som presvedčený.

Ak budete mať, vážení spoluobčania, potrebu prezentovať či prediskutovať užitočný nápad, kedykoľvek sa na mňa môžete obrátiť.

Kontakt: 0910 370 560,
pavol.lomen@poniky.sk

► Pokračovanie z 1. strany

Z oblasti obce pochádza kolekcia štiepanej kamennej industrie gravettinskej kultúry. Osídlenie bolo podľa nej datované približne do obdobia 30 000 – 25 000 rokov pred Kristom. Predpokladá sa, že skupina lovcov, ktorí zanechali svoje stopy v jaskyni na Ponikách, putovala do týchto končín za účelom lovu srstnatej zveri, žijúcej v horskom prostredí južne od hranice kontinentálneho zaľadnenia. Nasledujúcimi dokladmi pravekého osídlenia v chotári Poník sú doklady najstaršej ťažby medzi v oblasti Drienok a to už počas neskoršej doby kamennej v období 4 400 – 2 300 rokov pred Kristom. Med' bola historicky prvým kovom, ktorý človek dokázal spracovať a využiť pre svoju potrebu.

Jej ďalším spracovaním a distribúciou sa zaoberal v dobe bronzovej, v období 2 300 – 700 rokov pred Kristom, ľud lužickej kultúry usídlený okrem iných blízkych lokalít i na vyvýšenine v Poníkovej Hute. Vzhľadom na jej veľkosť mohlo mať práve toto Hradisko na Kláštore centrálnu funkciu, spoločne s hradiskami v Nemeckej, či Priechode. Z hradiska pochádza nálež väčšej kolekcie keramiky vysokej kvality s hladkým, lešteným alebo zdobeným povrchom. Objavila sa tu predovšetkým keramika kyjatickej, lužickej kultúry a v menšom množstve keramika podolskej kultúry. Identifikovaný však bol aj bronzový závesok datovaný na sklonok doby bronzovej. Práve na základe analýzy nájdennej keramiky vznikol predpoklad, že jedným z vrcholov osídlenia lokality Na Kláštore bola neskorá doba bronzová datovaná do obdobia 900 – 800 rokov pred Kristom. Aj v neskoršom období staršej doby železnej, datovanej do obdobia 700 – 400 rokov pred Kristom pokračovalo osídlenie hradiska, zrejme centrálneho a správneho jadra širšej oblasti. Dokladajú to nálezy fragmentov hutníckej železnej trosky. Oblasť Poník je známa ako významné ložisko medených a železných rúd.

K najstarším písomným zmienkam o Ponikách patria záznamy z roku 1282 Poník, 1284 Ponyk, 1358 Panyk, 1424 Ponyk libera, 1786 Pojnik či z rokov 1920 a neskorších ako Pojnik, Pónik, Poniky. Ponická Lehôtka v roku 1424 sa uvádzala ako Lehotha, Kysponik alebo aj Malé Pojniky a Ponická Huta v roku 1718 ako Ponyker Hochofen a 1780 Poyniker Hochofen.

V časoch panovania kráľa Bela IV. a po prehratej bitke pri rieke Slanej s Tatármi v roku 1241 sa vyznamenal - ako vojenská opora uhorského kráľa - Radun, spolu so svojimi synmi, slúžiaci pod vedením zvolenských županov. Ako člen kráľovskej družiny, dvoran a kráľovský pristald získal za svoje verné služby pôdu vyčlenenú z kráľovského majetku. Na

▲ Bronzový závesok datovaný sklonkom doby bronzovej z hradiska na Poníkovej Hute - v polohe Na Kláštore.

tejto pôde vznikli postupne nové sídla, medzi nimi aj Poniky. Zaslúžil sa o to Radunov vnuk Filip, rytier kráľa Ladislava IV., najstarší člen rodu šľachticov z Poník.

Panovník prikázal v roku 1282 Ostrihomskej kapitule, aby spolu s centuriom - strážcom kráľovských lesov, Hotačom z hornej osady zvolenských kráľovských hájnikov z Badína a novohradským archidiaconom vykonali obhliadku a zistili, aký je skutočný stav vo veci údajne neosídleného územia - na poľovačku a rybolov „ne-súceho“ lesnatého územia dnešných Poník. Ostrihomskej kapitule panovník prikázal podať správu. Kráľovskí poverenci, medzi nimi i ďalší kráľovskí strážcovia, rybári zo Zvolena a richtár Ondrej z Banskej Bystrice, vymedzili hranice. Za pomoci svedkov vykonali prieskum. Krajinu a les Poník naozaj vyhlásili za pustú zem (terra vacua), teda za zem nevhodnú na poľovanie a lov rýb. Avšak pustá zem v tomto prípade určite neznamenala, že na toto územie nikdy nevkrčila ľudská noha, alebo, že by lesy, pôda či vody neprinášali úžitok. Išlo skôr o konštatovanie, že sa na prehliadanom území nenachádzalo žiadne trvalé ľudské osídlenie. Darovacia listina k vymedzenému územiu bola vy-

▲ Pečiatka obce používaná na sklonku 19. storočia.

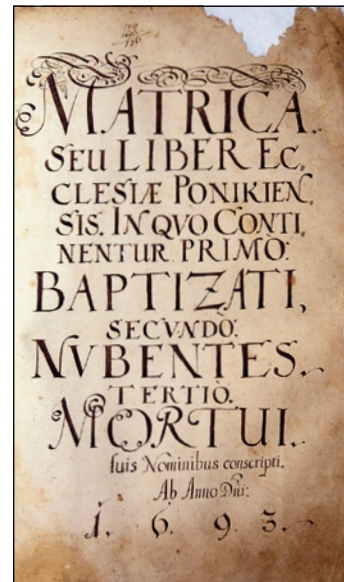
hotovená 27. júla 1284 a magistrovi rytierovi Filipovi odovzdaná za jeho vojenské zásluhy vo vojne s českým kráľom Otakarom II. a v bojoch s kmeňom Kumánov.

Do začiatku 14. storočia spadajú aj začiatky vývoja kresťanskej cirkvi. Na základe povolenia ostrihomskeho arcibiskupa bola v Ponikách postavená kaplnka sv. Jána Krstiteľa, ktorá tvorila neskôr základ budúceho miestneho kostola.

V apríli 1400 zvolenský župan Dávid Albísi povýšil Poniky na slobodnú dedinu libera villa. Jej obyvatelia ako kráľovskí poddaní nadobudli slobodu voľby richtára s právom súdiť spory v obci. Nemali povinnosť prijímať stoličných úradníkov, boli im odpustené všetky peňažné aj naturálne dávky, s výnimkou výťažku z ťažby rúd, ktorý odovzdávali lupčianskemu kastelánovi. Vyčlenené boli i dve kúrie s príslušnými náležitosťami, ktoré patrili kráľovským poľovníkom - slobodníkom. Títo boli slobodnými vlastníckmi majetku, pôdy, nezáviseli od zeme pána a dosahovali vyššiu úroveň ako poddaní sedliaci. Dôvodom, prečo boli v Ponikách usídlení i kráľovskí poľovníci, bola služba panovníkovi na lupčianskom panstve v čase jeho prítomnosti. Organizáciu kráľovského poľovníckeho personálu tvorila široká skupina ľudí - lovci, sokoliari, psodvi, koniari, nosiči a výrobcovia poľovníckych sietí či výrobcovia šípov a pod. Na čele jednotlivých skupín stáli majstri. Kráľovskí lovci slúžili panovníkovi, organizovali lovy, chránili kráľovské lesy. Keďže boli zručnými jazdcami a disponovali bojovými zručnosťami získanými na poľovačkách, boli aj častejšie posielaní do vojenskej služby, kde si mohli získať priazeň panovníka. V 14. storočí sa v Ponikách spomínajú už aj dva mlyny.

Za vlády kráľa Žigmunda sa dovršil proces utvárania kráľovských miest ako Zvolen, Banská Bystrica a Ľubietová a mestiečiek Slovenská Ľupča, Poniky a Zvolenská Slatina. Žigmund na žiadosť ponického richtára Mateja na lupčianskom hrade potvrdil Ponikám v r. 1404 nadobudnuté výsady a zároveň stanovil, že Poniky sa majú riadiť krupinským právom, podľa ktorého sa riadila Krupina od udelenia mestských práv, niekedy po roku 1230. Ponikám potvrdil samostatnú voľbu sudcu i jeho odvolanie, právo rúbať drevo a dolovať skaly vo svojom chotári. Zaviazal ich však službou v kráľovskom vojsku a k odvádzaniu príspevkov v časoch tatárskych nájazdov.

V roku 1424 sa spomína aj časť obce - „Kysponik“ - malé Poniky, dnes Ponická Lehôtka. Ide o listinu kráľa Žigmunda, ktorou daroval časť majetkov, vrátane lupčianskeho panstva svojej manželke Barboře. Budúca Lehôtka vznikla na pôde vyklčovaného lesa.

▲ Cirkevná matrika krstov, sobášov a úmrtí z roku 1693, ktorá obsahuje i zápis v latinskom jazyku o tom, že Turci zajali a odviekli do zajatia 400 obyvateľov Poník 6. januára 1678.

Aj panovník Matej Korvín v roku 1464 potvrdil výsady pre Poničanov dané im zvolenským županom a panovníkom Žigmundom a Poniky tiež označil v listine výsad ako riadne mestečko oppidum. Od platenia riadnych aj mimoriadnych daní oslobodil ponických slobodníkov (poľovníkov a hájnikov).

Ostali však zaviazaní dodávkou zveriny podľa potrieb lupčianskeho panstva a k ochrane lesov. Prvé zmienky o škole a vzdelávaní v Ponikách siahajú zrejme už do 16. storočia.

V listine výsad od zvolenského župana Dávida Albísiho sa nachádza aj stanovenie poplatkov z nájdených rúd a to z olova, medi a ďalších, ktoré majú byť odvádzané lupčianskemu kastelánovi. Najstarším údajom o ťažbe sú listiny z rokov 1350 a 1358. Spomína sa v nich aj baňa na zlato, ktoré tu dolovali do 16. storočia. Ťažila sa tu i striebromedená ruda a olovo. Práve túto otvorenú baňu užíval banskobystrický mešťan Peterman. Existuje však aj doklad z roku 1565 o baniach v Ponikách na ťažbu hliníka (v časti nazývanej Sukuba) a železnej rudy.

Banská komora 17. júla 1650 kúpila podiel na ťažbu v Ponikách a v roku 1670 prešli pod jej správu aj lesy lupčianskeho panstva. Komora sa venovala najmä správe rozsiahlych baní, hút, hámrov, lesov, uhliarstiev, železiarní a komorských panstiev. Zanikla v roku 1851. K identifikovaným starým i novším banským dielam patria lokality Drienok (Predbane), Pri Stráži, Farbište, Hanuška, Zlatý dielec, Čierne diel, Farská hora, Učovník, Kúty a Jelšina, Bôrovia a Kečka.

Dejiny obce a jej obyvateľov pokračovali ďalším zaujímavým vývojom. O ňom nabadúce.

Marcel Pecník, historik

Veľká noc a fresky v Kostole sv. Františka z Assisi

Prežívame najväčší kresťanský sviatok - zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Pri tejto príležitosti by som rád upriamil vašu pozornosť na dve nástenné maľby v našom ponickom kostole.

Obe fresky zobrazujúce veľký sviatok sa nachádzajú vo svätyni, na južnej stene v prvom rade vpravo. Prvý výjav predstavuje typicky latinské (západokresťanské) zmŕtvychvstanie Pána vystupujúceho z hrobu. V ruke má víťaznú vlajku s krížom. Premohol smrť, ktorá ho nedokázala udržať v hrobe. A vojaci, ktorí mali strážiť hrob, ho neustrážili, lebo zaspali.

Druhé zobrazenie sa viac používa

v byzantskej (východokresťanskej) tradícii. Ježiš vychádza z „papule podsvetia“ predstavujúcej peklo, a za ním vystupuje Adam, Eva a ostatní spravodliví, aby zaujali svoje miesta v nebi. Udalosť veľmi pekne opisuje neznámy autor v starobylej homílii na Veľkú noc: „Ježiš v tele zomrel a otriasol ríšou zosnulých. Zostúpil do podsvetia, išiel hľadať prvého otca Adama. Ide vyslobodiť z múk uväzneného Adama a s ním uväznenú Evu a jej potomstvo. Pán k nim prišiel s víťaznou zbraňou kríža v náručí a povedal: Rozkazujem ti, prebuď sa ty, čo spíš! Veď som ťa nestvoril na to, aby si bol uväznený v podsvetí. Vstaň z mŕtvych! Vstaň, dielo mojich rúk! Vstaň, moja podoba stvorená na

môj obraz! Vstaň, vyjdime stadiaľto!“ A vzal Adama za ruku a vyviedol ho z podsvetia do neba. A za ním vystúpili do neba Eva a všetci spravodliví. Ježiš zvíťazil nad diablom a zničil jeho kráľovstvo.

Veľkú noc nazývame preto veľkou, lebo v tú noc Boh vyslobodil svoj ľud z moci pekla a smrti.

Požehnanú Veľkú noc zmŕtvychvstania Pána prajú bratia kapucíni.

br. Robert

K sviatku žien

V sobotu 9. marca sa pomyselná brána Kultúrneho domu v Ponickej Lehôtky otvorila hlavne našim dámam, ale aj niekoľkým pánom.

Podujatie slávnostným príhovorom otvoril poslanec obecného zastupiteľstva Ladislav Štec a ako prví v programe sa predstavili naši škôlkari s energickým cigánskym tancom. Po nich už pódium patrilo Ochotníckemu divadlu Stožkár, ktoré v originálnej úprave predviedlo známu hru Jozefa Hollého Kubo. Najznámejšia slovenská veselohra

bola – ako inak – plná vtipných i vážnych zvrátov a oduševnených hereckých výkonov. Ochotníci zo Stožku

nás vtiahli do atmosféry tradičnej slovenskej dediny zo začiatku minulého storočia a do „sobášnej poli-

tiky“ vtedajších gazdov. Našťastie, aj v tomto prípade láska zvíťazila nad túžbou po majetku. Okrem hereckých replík sa sálou rozliehali aj krásne podpolianske piesne i hra na heligónke. Herecké výkony v závere postavili na nohy celé publikum.

Po predstavení všetkým dobre padlo občerstvenie, ktoré pripravili šikovné ponické žienky.

Ochotníkom zo Stožku ďakujeme za príjemne prežité chvíle a veríme, že sme sa takto spolu nestretli poslednýkrát.

Jana Turčanová

Miesto pre mňa

Miesto pre mňa. Slovné spojenie, ktoré môže mať mnoho významov. Pre niekoho znamená teplo domova, pre iného obľúbené miesto v prírode, obec alebo mesto, v ktorom žije. V Základnej umeleckej škole Stožok sa snažíme, aby práve naša škola bola pre každého, kto ju navštevuje, miestom, kde sa cíti dobre, kde rád trávi čas a kde sa rád stretáva s tými, ktorých má rád. Aby mohol povedať, že nejde len o školu, ale doslova o miesto pre mňa.

Aj preto sme sa rozhodli, že slávnostný program, ktorý uvidíme pri príležitosti osláv jubilejného desiatročia existencie školy, ponesie práve tento názov. Bude sa konať **29. a 30. apríla o 17.00 hod. v Kul-**

Prvé decénium ZUŠ Stožok

túrnem centre Andreja Sládkoviča v Detve. O predpredaji lístkov budeme včas informovať na našej facebookovej stránke.

V dnešnej mimoriadne hektickej dobe môžeme konštatovať, že aj desať rokov je čas, ktorý ubehne neskutočne rýchlo. Vidíme to predovšetkým na našich deťoch. My, učiteľia, to však vidíme aj na našich ďalších deťoch, na žiakoch. Keď s nimi cez prázdniny na chvíľu stratíme kontakt, nestíhame sa čudovať, ako vyrástli. Niekomu môže oslava desaťročnice pripadať bezvýznamná a možno aj zbytočná. My však toto obdobie z hľadiska výchovy a vzdelávania považujeme za veľmi dôle-

žité. Po desiatich rokoch už viacerí žiaci odišli na stredné školy, mnohí pokračujú vo svojich odboroch na konzervatóriách. Niektorí z nich prišli, keď škola začala písať svoju históriu a o chvíľu budú na pódii oslavovať jej prvé dvojčiferné jubileum. A práve to sú milníky, ktoré si treba pripomínať. Aj pre týchto žiakov sa naša škola stala tým „miestom pre mňa“, budú sa do nej radi vracáť, občas prídu pozdraviť svojich učiteľov a podeliť sa so svojimi úspechmi. Po nich opäť prídu mladší a kolobeh života pokračuje...

Dva roky po vzniku školy, čiže v roku 2016, sa neoddeliteľnou súčasťou školy stalo aj elokované pra-

covisko v Ponikách, ktoré vzniklo a naďalej pôsobí vďaka úzkej spolupráci oboch obcí. Preto sú aj deti z Poník dôležitou súčasťou nielen tohto jubilejného programu. Za tých „pár“ rokov sme aj vďaka vám, rodičom a príbuzným, dokázali aj napriek vzdialenosti obcí zapájať deti do spoločných aktivít a podľa potreby spájať do jedného veľkého kolektívu.

Veríme, že aj o ďalších päť, desať, pätnásť, či dvadsať rokov si budeme my alebo naši pokračovatelia spolu s vami, a možno už aj deťmi bývalých žiakov, opäť pripomínať ďalšie jubileum a možno ďalšie generácie žiakov budú hovoriť, že práve táto „zuška“ je tým pravým miestom pre mňa.

Michal Oľapka

Čo bolo a čo bude v materskej škole

Keď starý rok vystriedal nový, vrátili sme sa v plnej sile do škôlky s očakávaním, čo nám prinesú prvé mesiace... ale snehu ubúdalo, stavať snehuliakov nebolo z čoho a ani na boby sme si nesadli. Po daždivých februárových dňoch vyšlo slnko a predškoláci si mohli užiť sneh as-

poň na svahu v lyžiarskom stredisku Selce, kde sa učili lyžovať a niektorí si len zdokonaľovali techniku. Na záver kurzu, ktorý organizovala lyžiarska škola Dráčík, dostali malí lyžiari za odvalu a vytrvalosť diplom a medailu.

Koncom februára sa z materskej školy ozýval detský spev a smiech. Dôvod? Zavítal k nám pán Budinský, ktorý nám spestril dopoludnie výchovným koncertom. Predviedol nám hru na rôznych hudobných nástrojoch. Deťom predstavil harmoniku, fujaru, ale aj menej známe nástroje ako napríklad blška gajdy... Zahral tiež na tyči od vysávača aj na klasickom vešiaku. Hral známe lú-

dové piesne: Močila konope, Kuku lienku a iné. Deti spievali a tancovali, veľmi ich zaujali gajdy, najviac asi to, že si ich blízka mohli pozrieť a pohladkať. Pánovi Budinskému ďakujeme za príjemné dopoludnie a týmto ho pozdravujeme. Deťom sa koncert veľmi páčil.

Na záver dôležitá informácia pre rodičov. Nezabudnite, na vaše deti čakajú zápisy predškolákov (do 1. ročníka ZŠ) a malých kamarátov (do materskej školy).

Bližšie informácie zverejníme na webovom sídle školy a informačných tabuliach v obci.

Jaroslava Berčíková,
Denisa Daneková

Zápis do MŠ

Uskutoční sa v termíne od 2. do 7. mája, a to **elektronicky**, cez formulár zverejnený na webovom sídle školy v rovnakých dňoch (štvrtok – utorok), alebo **osobne** 2. mája v budove materskej školy na Hornej ulici č. 240, v kancelárii zástupkyne na prvom poschodí v čase od 16.00 do 18.00 hod.

Bližšie informácie sa dozviete na stránke školy, prípadne nás môžete kontaktovať na e-mailovej adrese: msponiky@gmail.com.

Deň otvorených dverí v MŠ

V ponickkej materskej škole budú 2. mája, v čase od 16.00 do 18.00 hod., otvorené dvere materskej školy pre rodičov budúcich škôlkarov. Rady vás prevedieme priestormi materskej školy a odpovieme na vaše otázky.

Zápis do 1. ročníka

Oznamujeme rodičom našich predškolákov, že v dňoch **10. 4. – 11. 4. 2024** sa uskutoční zápis do 1. ročníka základnej školy.

Podrobnosti o zápise budú zverejnené na webovom sídle školy 14 dní pred stanoveným termínom.

Kontakt:

www.zsponiky.sk
tel.: 048/419 37 00
e-mail: zsponiky@zsponiky.sk

Fašiangový deň školákov

Posledný deň pred Popolcovou stredu si učiteľia aj žiaci Základnej školy Štefana Žáryho v Ponikách spríjemnili veselou zábavou.

Všetci prežili skvelý fašiangový deň. Tradičné vyučovanie v mas-

kách bolo obohatené o veselú fašiangovú zábavu v telocvični školy. Doo-beda, po prehliadke a predstavovaní masiek a kostýmov, sa deti zabávali pri rôznych hrách a súťažiach. Krásne a veselé masky vyčarovali žiakom i učiteľom úsmev na tvári. Nechýba-

li fašiangové pesničky a básničky. Poobede sa o skvelú diskotéku a hry postaral bývalý kolega „superman“ Alex. Deti si domov odniesli karnevalové medaily, diplomy a určite aj veselé zážitky.

Daša Mellová

Ferdo Mravec

Pamätáte si Ferda Mravca? Viete, že už oslávil 90 rokov?

Žiaci 2. - 4. ročníka našej školy ho mali možnosť lepšie spoznať 12. marca v banskobystrickej Štátnej opere, kde sa im predstavil v tanečnej rozprávke. Jej hlavným posolstvom bolo, že starostlivosť o živočíchy a prírodu vo všeobecnosti vedie k zodpovednosti samých k sebe.

Dnešné deti majú veľa virtuálnych „kamarátov“, počítačových zlojevoj vzťahov, ktorí im kradnú skutočné priateľstvá. Strácajú vzťah k prírode, všetko čisté a jednoduché ich nudí.

Ferdo z tanečného príbehu otvorí oči znudenému chlapcovi. Predstaví mu skutočný život i ozajstných priateľov zo zelenej lúky. Už len pozorovaním týchto drobných obyvateľov sa mu pred očami vynára napínavej-

▲ Záber z predstavenia.

Foto: Katarína Baranyai

ší príbeh ako na reelsoch. (Anglické reel znamená cievka, navíjať, reels sú veľmi krátke, 15 alebo 30-sekundové videá, cez ktoré možno povedať niečo dôležité, vyjadriť krátku myšlienku, inšpirovať, zabávať – pozn. red.)

Prajem všetkým, nielen deťom, skutočný život so všetkými emóciami, ktoré k nemu patria, a aj kúsok nudy, lebo nás núti zastaviť sa a popremýšľať.

Emília Kružliaková

Ponická fujarka 2024

V Kultúrnom dome v Ponikej Lehôtke pripravila obec Poniky, Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici a Národné osvetové centrum v Bratislave regionálne kolo súťaže hudobného folklóru detí Ponická fujarka.

Viac než 150 súťažiacich sa predstavilo v štyroch kategóriách - ľudové hudby, sólisti inštrumentalisti, sólisti speváci a spevácke duá a spevácke skupiny.

Odborná porota, ktorej predsedom bol etnomuzikológ Bernard Garaj, metodička a odborná pracovníčka v oblasti tradičnej kultúry z Gemerského osvetového strediska v Rožňave Mária Hlaváčová a muzikant, metodik a odborný pracovník v oblasti tradičnej kultúry zo Stredoslovenského osvetového strediska v Banskej Bystrici Rudolf Veselovský, rozhodla o výsledkoch súťaže.

Gabriela Kováčiková

KATEGÓRIA SÓLISTI SPEVÁCI, SPEVÁCKE DUÁ:

ZLATÉ PÁSMO: PRIAMY POSTUP

SZABÓ, Johanka /ZŠ s MŠ Malachov/

ZLATÉ PÁSMO: NÁVRH NA POSTUP

BERKYOVÁ, Barbora /ZŠ s MŠ A.

Sládkoviča, Hrochoť/

PINKA, Ján /ZUŠ Stožok – DFS

Poničan/

ZLATÉ PÁSMO

DOROTOVIČOVÁ, Timea /ZUŠ Stožok – DFS Poničan/

POKOŠ, Mirko /DFS Dupkáčik/

POKOŠOVÁ, Daniela /POKOŠ, Mirko/

ZŠ Spojová, Banská Bystrica/

STRIEBORNÉ PÁSMO

BAGI, Olivia/ZŠ Spojová, Banská

Bystrica/

BUDAJ, Matej/ZUŠ Stožok - DFS

Poničan, Poniky/

HETFLAJŠOVÁ, Lea/DFS Graniarík,

Banská Bystrica/

KORDOŠOVÁ, Zuzana/ZŠ Moskovská,

Banská Bystrica/

KOUT, Pavel/DFS Hučava I., Hrochoť/

MARENČÁK, Jakub/DFS Matičiarik, Banská Bystrica

PRACHAR, Peter/DFS Dratvárik,

Slovenská Lupča

SMÄDOVÁ, Sofia/DFS Matičiarik,

Banská Bystrica

ŠATUROVÁ, Silvia/DFS Dupkáčik,

Strelníky/

ŠATUROVÁ, Silvia / ŠÁRIKOVÁ,

Viktória/DFS Dupkáčik, Strelníky/

BRONZOVÉ PÁSMO

DIŠKOVÁ, Andrea/ZŠ Š. Žáryho

Poniky, Poniky/

HRNČIARIK, Jakub/DFS Dratvárik,

Slovenská Lupča/

MESÍKOVÁ, Lucia/ZÁTROCHOVÁ,

Petra/ZUS Stožok - DFS Poničan,

Poniky/

MICHÁLIKOVÁ, Natália/DFS Hučava II., Hrochoť/

KATEGÓRIA SPEVÁCKE

SKUPINY:

ZLATÉ PÁSMO: PRIAMY POSTUP

DFS Radosť I. (mladšia zložka)/

Banská Bystrica/

ZLATÉ PÁSMO: PRIAMY POSTUP

DFS Radosť I. (mladšia zložka)/

Banská Bystrica/

ZLATÉ PÁSMO

DFS Matičiarik/Banská Bystrica/

DSSK ZO ZŠ SPOJOVÁ/Banská

Bystrica/

STRIEBORNÉ PÁSMO

DFS Dupkáčik/Banská Bystrica/

DFS Hučava II. (staršia zložka)/

Hrochoť/

DFS Radosť II. (staršia zložka)/

Banská Bystrica/

DSSK DFS Poničan/Poniky/

BRONZOVÉ PÁSMO

DFS Graniarík I. (mladšia zložka)/

Banská Bystrica/

DFS Graniarík II. (staršia zložka)/

Banská Bystrica/

DFS Hučava I. (mladšia zložka)/

Hrochoť/

KATEGÓRIA SÓLISTI

INŠTRUMENTALISTI:

ZLATÉ PÁSMO: PRIAMY POSTUP

LEHOTSKÝ, Marek (pastierska

pišťala)/DFS Dratvárik, Slovenská

Lupča/

ZLATÉ PÁSMO: NÁVRH NA POSTUP

STUP

LEHOTSKÝ, Marek (fujara)/DFS

Dratvárik, Slovenská Lupča/

PINKA, Ján (heligónka)/ZUŠ Stožok/

ZLATÉ PÁSMO

LEHOTSKÝ, Marek (gajdy)/DFS

Dratvárik, Slovenská Lupča/

BRONZOVÉ PÁSMO

BÁRTA, Alexander BARTKO, Adam

(pastierska pišťala)/DFS Dratvárik,

Slovenská Lupča/

DRUGDOVÁ, Jana (heligónka)/DFS

Radosť, Banská Bystrica/

LIPA, Peter (heligónka)/DFS Dratvárik,

Slovenská Lupča/

KATEGÓRIA LUDOVÉ HUDBY:

ZLATÉ PÁSMO: PRIAMY POSTUP

DLH Poničan ZUŠ Stožok /Poniky/

HLAVNÁ CENA:

DFS Poničan /Poniky/

CENA DIVÁKOV:

SZABÓ, Johanka /ZŠ s MŠ Malachov/

PINKA, Ján /ZUŠ Stožok – DFS

Poničan/

Fašiangy v Ponikách

Niekoľkotýždňové obdobie plesov, karnevalov, zabíjačiek, zábav a hodovania. Začínajú sa deň po Troch kráľoch a končia sa Popolcovou stredou pochovaním basy.

Fašiangové zvyky si udržiavame aj v našej obci. Každý rok tu máme Polovnícku zábavu, Evanjelický aj Batôžkový ples, karneval a, samozrejme, Ponickú zakáľacku. Všetky sa tešia veľkej obľube miestnych aj návštevníkov z okolitých dedín. Krásnym a veselým podujatím pod záštitou obce boli Fašiangy v Ponikách. Pestrý kultúrny program si pripravili naši folkloristi, žiaci a Det-ská ľudová hudba ZUŠ Stožok. Avšak naši najmenší z materskej školy, ktorí sa na vystúpenie svedomit pripravovali a veľmi tešili, sa pre vysokú chorobnosť nemohli na akcii zúčastniť. Veľmi ich to mrzelo, ale

ako sa vraví, nie je všetkým dňom koniec a tešíme sa na ich najbližšie vystúpenie.

Ale vráťme sa na začiatok podujatia, keď za spevu a hudby vstúpila naša FS do zaplneného Kultúrneho domu v Ponikej Lehôtke s pásmom

Fašiangy, Turíce. Po príhovore starostky už javisko patrilo účinkujúcim. Sálou sa rozliehal spev starších dievčat, mladšie si pripravili pekné tance. Ani detská ľudová hudba sa nedala zahanbiť a spolu s nimi sme si zanôtli aj my. Na javisku deti vy-

striedali dospelí – chvíľami tiež tak trochu deti - a zahrli sa na Spievan-kovo. Spievanka a Zahrajko spolu so svojimi kamarátmi vyčarili nejdén úsmev na tvári divákov. Nakoniec, ako sa na fašiangy patrí, sme na pódiu privítali kňaza, organistu, hrobára, basu na márach a, samozrejme, babky - plačky a spoločne sme sa rozlúčili s našou milovanou basou. Dlhých 40 dní bude odpočívať, aby po Veľkej noci znovu vstala a celý rok nás sprevádzala, rozdávala radosť a dobrú náladu.

Program ukončila pani starostka poďakovaním všetkým účinkujúcim a pozvaním na občerstvenie pre všetkých v sále.

Žienky z obecného úradu pripravili fašiangové pochúťky a nechýbali ani tekutiny na zahriatie. Zábavy sme si spoločne užili do sýtosti.

Dana Magrová

Fašiangy na Hute

Každoročne sa ponárame do fašiangovej atmosféry v snahe uchovávať tradíciu a pripomínať si ich význam a jedinečnosť v tempe moderného sveta. Sú symbolom radosti, veselosti, zábavy.

Na Ponickej Hute sme si ich pripomenuli začiatkom februára sprievodom masiek, v ktorom kráčali napríklad aj lienka, komínar, pirát, čert, banány, či vajce na vandrovke. Fašiangovníci prešli celou dedinou, chvíľu postáli pred každým domom, pozdravili domácich a v sprievode muziky si zaspievali a zatancovali.

To všetko patrí k fašiangovej sobote, keď sa na chvíľu spája staré s novým, tradičné so súčasným.

Deň vyvrcholil večerným poseđením v Kultúrnom dome v Ponickkej Hute, kde panovala výborná atmosféra, zabávali sme sa pri dobrej hudbe a chutnom jedle. Veľkým lákadlom bola aj tombola plná zaujímavých a hodnotných cien.

Vďaka patrí všetkým organizátorom, ale aj zúčastneným za to, že nezabúdajú na tradičné hodnoty a kultúrne korene, ktoré sú súčasťou slovenskej identity.

Petra Slávnová

Evanjelický ples

V Kultúrnom dome Ponická Lehôtka sa zišli krásne dámy a elegantní páni, aby sa spoločne zabavili na 14. evanjelickom plese, určenom, ako zvyčajne, všetkým ľuďom dobrej vôle. Niektoré bály sa začínajú kultúrnym programom, náš začíname Božím slovom, tentoraz z Evanjelia podľa Matúša 14,8 a modlitbou, kde sme spoločne prosili Pána, aby nad nami držal ochrannú ruku. Okamžite po prípitku sa rozprúdila skvelá zábava, o ktorú sa postarali páni muzikanti z ľudovej hudby Pecníkovi, dôstojne im sekundoval didžej Mirko Lalík. Fantastické jedlo pripravila dvojica majstrov kuchárov Paľko Kartík a Martin Hladlovský. Priestory kultúrneho domu vyzdobili dievčatá z organizačného výboru a obslu-

hu mali vo svojich rukách šikovní mladí ľudia. Okolo polnoci nemalý kus napätia priniesla bohatá tombola s hodnotnými cenami, za ktorú ďakujeme sponzorom. Naša vďaka patrí aj obci Poniky za poskytnutie priestorov, Paľkovi Lomenovi za požiarneho dozoru a tiež partii nadšencov z organizačného výboru, ktorí dbali na to, aby sa ľudia cítili dobre, čoho najlepším dôkazom je fakt, že vstupenky na ples boli zarezerované skôr, ako sme ich vôbec stihli vytlačiť a niektorí si dokonca už pri odchode objednali lístky na budúcoročný ples. Samozrejme, v prvom rade ďakujeme Pánu Bohu za požehnanie celej akcie a ak to bude Božia vôľa, už teraz sa tešíme na 15. ročník.

Organizačný výbor

Ponická zakáľačka

Ani tohto roku nemohla v obci chýbať klasická zakáľačka. Oprášili sme rokmi osvedčené organizačné postupy a išlo sa na vec.

Prasiatka sme podobne ako po minulých rokoch doviezli zo Želiezoviec. Ich „malý rečový nevýhoda“ nebolo na finálnych produktoch vôbec poznať. Milo nás prekvapila účasť hlavne cudzích ľudí a nemilo nižšia účasť domácich. Ale predaj šiel vynikajúco, až sme chvíľami mali obavy, či uspo-

kojíme dopyt. O zábavu sa postarala FSK Poničan s ich fašiangovým vystúpením, o uhasenie smádu naši hasiči a bohatú tombolu pripravil obecný úrad. Dúfame, že sa vám páčilo a že vám chutilo. Poďakovanie patrí hlavnému vedúcemu Pavlovi Kartíkovi a tiež Pavlovi Piarovi, Jánovi Pelcovi, Jánovi Piačekovi, Jurajovi Ondrejkoovi, Zoji Sámeloovej, Alene Trnkovej, zamestnancom OcÚ a hasičom.

Pavol Ondrejko

Čaro batôžkového plesu

Myšlienka, že každý niečím prispieje, jedlom, zákuskami či nápojmi, sa mi veľmi páči. Podľa mňa, práve vďaka tomuto sa tam stretnú len dobrí ľudia. Ak prispějete cenou do tomboly, dostanete tombolový lístok, perfektná myšlienka... Každý, kto niečo prinesie, určite aj niečo vyhrá. Nie je to úžasné? Aj zábava bola super, naučili sme sa zaujímavý country tanec

od trénera a porotcu spoločenských tancov, ktorý tiež chodí na náš bál pravidelne. Výborná zábava bola tiež pri stoličkovom tanci a úplne super bol partnerský kvíz aj jablčkový tanec, ktorý sme pre dvoma rokmi takmer tesne (ne)vyhrali... Ďakujem bratom kapucínom, že takého niečo Ponikách organizujú.

Roman Baláž

Malé príklady pre veľkých

To, že naša obec a jej krásne okolie neustále zápasia s nezodpovednosťou niektorých občanov, je všetkým dobre známe. Bohužiaľ, tento nežiaduci fenomén pretrvávajú už dlhodobo a stojí nás to nielen veľa síl, ale aj nemalé finančné prostriedky, ktoré by sa mohli využiť na ďalší rozvoj obce.

Je preto povzbudzujúce, že medzi nami žijú ľudia, ktorým neporiadok nie je ľahostajný a už celé roky robia čo môžu, aby obec a jej okolie boli čisté. K takýmto uvedomelým občanom patrí rodina Vajcíková z Ponickéj Huty. Celá rodina, teda rodičia a ich tri deti, pravidelne zbierajú odpadky po uliciach i v okolí Ponickéj Huty. To, čo robia, je obdivuhodné, počas svojho osobného voľna venujú svoju energiu veci verejnej. Azda najväčším príkladom pre všetkých

je ich najmladší, len päťročný syn Pal'ko, ktorý už od najútlejšieho veku vníma, že papiera z keksíkov či cukríkov nepatria do trávy ani na chodník. V rukavičkách a s napichovacou paličkou chodí s rodičmi a súrodencami na prechádzky a zbiera

to, čo ľahostajní a nedisciplinovaní občania nie sú schopní vyhodiť do smetného koša.

Je obdivuhodné, ako Vajcíkovci vychovávajú svoje deti, vstúpajú im lásku nielen k ľuďom, ale aj k prírode, k obci a prostrediu, v ktorom žijú.

Aj Pal'kových starších súrodencov rodičia od mala učili, kam odpadky patria, a že nie je správne robiť neporiadok kdekoľvek a kedykoľvek nám to napadne.

V Ponickéj Hute žijú aj ďalšie mladé rodiny, ktoré sa spolu so svojimi deťmi starajú o čistotu životného prostredia, napríklad rodiny Šajgalová a Chalachanová. Aj oni na rodinných prechádzkach vlastnými rukami zbierajú to, čo iní odhodili.

Preto aj na stránkach Ponického spravodajcu chceme vyzdvihnúť rodičov a najmä ich deti, ktoré sú vedené k tomu, čo je správne, ktoré vedia, že tu nežijú samy a že to, čo prírode dáme, sa nám v budúcnosti vráti. Ďakujeme vám aj vašim ratoľstiam za príklad, ktorý nám, veľkým a dospelým, svojím prístupom a ochotou dávate.

Jana Turčanová

Zábrany pre žaby

Ku Dňu Zeme

Od roku 1970 si 22. apríla pripomínáme Deň Zeme, ktorý vznikol ako reakcia na poškodzovanie životného prostredia činnosťou človeka.

Tento rok sme k celosvetovému hnutiu prispeli vybudovaním migračných zábran pre žaby. Spolu so žiakmi ponickéj školy, pracovníkmi Štátnej ochrany prírody CHKO Poľana a Obecného podniku lesov Poniky sme nainštalovali zábrany pozdĺž cestnej komunikácie medzi Ponikami a Ponickou Hutou. Cieľom je zamedziť stretu motorových vozidiel s chránenými a pre naše eko-

systémy dôležitými živočíchmi na ich migračnej trase. Tento rok pre teplé a daždivé počasie sa migrácia začala o čosi skôr. Obojživelníky sa pri presune zo zimovísk k vodným plochám zachytia na fóliových zá-

branách a pracovníci Štátnej ochrany prírody ich bezpečne presunú na miesta kladenia vajčiek. Popri stavbných zábranách školáci pomohli prírode aj zbieraním odpadkov v okolí cesty.

Vladimír Poliak

Plány špičkových turistov z Poník

Hoci sa pre nás tento rok nezačal veľmi priaznivo, predsa len sme sa naštartovali a začali s jednoduchými túrami. V januári a februári nám neprišlo počasie a pár akcií sme museli zrušiť. Vyšla nám aspoň prechádzka z Banskej Štiavnice k Hodrušským tajchom. Počasie bolo nevyspytateľné, ale nás neodradil ani dážď.

V polovici marca sme si v rámci podujatia svetelného spojenia lokalít Pohronskej hradnej cesty vyšli na Pustý hrad, Vartovku v Banskej Bystrici, Vartovku v Krupine, Hrad Peťaša, vrch Sitno a hrady Žakýl, Teplica, Šášov a Revište. Hneď nato sme sa vybrali na túru z Ľubietovej do Slovenskej Ľupče po zelenej turistickej značke.

Ďalšie naše kroky budú viesť aj do vzdialenejších kútov ako sú napríklad Veľký Inovec, Gavurky, Starohutiansky vodopád, Demian, Vápeč, hrad Lednica, Ďumbier, Tomášovský výhľad a iné.

Michaela Kutelyová

Šľachtenie musí mať svoje hranice

Chov holubov v minulosti bol popri hospodárskych zvieratách a hydine súčasťou gazdovských dvorov. Na sviatočnom stole popri bravčovom, hovädzom, králičom či kačacom mäse nemohlo chýbať ani holubie. Varila sa z nich polievka, podávali sa plnené a pečené...

Ako je známe z histórie, šedé operence slúžili od staroveku na diaľkovú komunikáciu. Vďaka svojim výnimočným navigačným schopnostiam prenášali dôležité správy. V prvej aj druhej svetovej vojne ich využívali na získavanie strategických informácií aj fotografií, dokonca niektoré armády aj dnes chovajú tieto vtáky pre prípad, že skolabujú telekomunikácie.

Poštové holuby sú mimoriadne inteligentné, v priemere sa dožívajú až 15 rokov. Po tom, čo nám do života vstúpili telegraf, telefón či e-mail, sa ich masívne využitie a schopnosť prenášať správy na veľké vzdialenosti dostali do úzadia.

V súčasnosti sa chovatelia a šľachtitelia poväčšine zaujímajú o ich dokonalý vzhľad, aby zabodovali na súťažných prehliadkach.

Holuby a ich svet je aj témou rozhovoru so šľachtiteľom **Jánom Meškom** z Ponickej Lehôtky. Je členom Klubu chovateľov letúňov a tiež krátkozobých letúňov.

V súvislosti s témou rozhovoru sa najskôr musím opýtať na váš vzťah k prírode...

Samozrejme, je veľmi kladný, keďže od detstva som väčšinu času trávil v prírode. Po príchode zo školy som spolu s kamarátmi utekal von. Keďže v tom čase neboli ihriská, našli sme si kúsok rovnej lúky a hrávali sme futbal, v zime sme zase voľne chvíle trávil na lyžiach, na svahoch v okolí dediny. Po absolvovaní poľnohospodárskeho učilišťa som sa v roku 1978 zamestnal na miestnom JRD a pracoval som tu až do konca minulého roka. Bola to práca úzko spätá s prírodou ponického chotára, či už v lete na poliach alebo v zime pri robote v lese. Práca ma naplňovala, bol som spokojný. Aj

Na návšteve chovateľa holubov

keď, občas sa vyskytli chvíle, keď som zvažoval, či s tým neskončím, ale keď som vyšiel na kopec nad dedinou a rozliadol som sa, bol som rozhodnutý. Som rád, že v zamestnaní som mal príležitosti prispievať k zveľadovaniu okolia. V našej prírode sa kedysi v hojnom počte vyskytovali studničky, ktoré boli zdrojom čistej vody, žiaľ, mnohé už zanikli, ale potešil ma záujem o ich obnovenie nad Ponickou Lehôtkou v lokalitách Brezie a Jasenie.

Kedy ste sa po prvýkrát stretli s týmito operencami?

Bolo to už v detstve, keď sme pri kosení sena našli mláďa hrdličky lesnej, vypadnuté z hniezda, odkázané na pomoc človeka, a mne sa ho podarilo úspešne odchovať a vrátiť do prírody.

Prečo ste si za objekt šľachtenia vybrali práve holuba?

Dôvod je prostý, zaujímala ma genetika, a keďže je potrebné mať väčšie množstvo zvierat a k holubom som mal blízko, bolo to ľahké

rozhodnutie. Čo sa týka šľachtenia, plemená sa uznávajú na základe rozdielnych znakov ako sú postava, tvar hlavy, zobák a niektorých iných znakov. Dnes sa venujeme hlavne novým farebným rázom.

Máte už aj uznané plemená?

Spomeniem bratislavského vysokoletúňa, uznaného v roku 2011. Poskytol som holuby, ktoré mali „pančušky“, to znamená mierne operenie nôh, potrebné na uznanie štandardu. V mojom prípade je šľachtenie zamerané na málo chované farebné rázy, ktoré sa už z chovov vytratili, konkrétne tzv. tigriky fľakavé, kde sa z dvoch farebných rázov tvorí tigritovitost alebo fľakavosť.

Neodmysliteľnou súčasťou chovania a šľachtenia sú výstavy a súťaže, holuby získavajú známky a z „jednotkárov“ sa môžu stať šampióni a majstri Slovenska, Európy a pod. Niektoré plemená sú zdatné v kotrmelcoch, iné dokážu lietať veľmi vysoko, ďalšie sú neprekonateľné v maratónskych letoch...

Žiaľ, v poslednom čase chovateľov holubov ubúda, ale hoci len v menšom počte, predsa len prichádzajú noví. V našej obci som v chove okrasných holubov sám, v susednej Dúbravici spolupracujem s Richardom Škutom, ktorý je tiež členom klubu letúňov. U poštových holubov je situácia lepšia, máme viac chovateľov – Vladimír Pertzian, Ján Potkan, Vladimír Valent a v Dúbravici Peter Zátroch – zúčastňujú sa na pretekoch poštových holubov na rôzne vzdialenosti. Pri okrasných holuboch sa konajú výstavy, kde vyškolení posudzovatelia hodnotia kvalitu plemenných znakov jednotlivých plemien, podobne aj pri poštových holuboch zameraných na štandard plemena.

Čo sa týka výstav, pravidelne sa na nich zúčastňujem už niekoľko rokov. V banskobystrickom regióne sú to napríklad propagačné výstavy pre verejnosť – Otváranie a zatváranie Bánoša, Radvanský jarmok... Zo súťažných oblastná výstava v Badíne. Pravidelne sa zúčastňujem na Liptovskej výstave v Partizánskej Lupči a tiež na Národnej výstave v Nitre. Podarilo sa mi získať aj viacero ocenení, z posledných spomeniem Víťaza výstavy Liptov 2023 a Najlepšie mláďa Komárno 2022. Mojm najväčším úspechom je Majster Slovenska z výstavy v Nitre v novembri 2023 za kolekciu pražský krátkozobý letúň žltý sedlatý a tiež za kolekciu pražský krátkozobý letúň červený sedlatý.

Na čo sa zameriavate vy, na aké vlastnosti či schopnosti holubov, čo obdivujete najviac, krásu alebo skôr ich výkon?

Čo sa týka plemien, venujem sa chovu krátkozobých holubov, nazývaných aj ťažko chovanými plemenami. Je to pražský krátkozobý letúň, menej komárňanský kotrmeliak. Z letúňov je to slovenský vysokoletúň a český letúň. Chovám slovenské národné plemená. V minulosti bol pražský krátkozobý letúň holubom lietajúcim v krdľoch, dnes už je len okrasným holubom – genetika ubrala letu a pridala krásu. U slovenských vysokoletúňov je hlavné udržať výškového letúňa, ktorý dokáže v krdli lietať niekoľko hodín v rôznej výške. Keďže tu treba mať dostatok času na tréningovanie za prítomnosti dravcov, venujem sa viac zachovaniu štandardu a lietavé holuby ponúkam priateľom.

Šľachtenie plemien – nielen holubích – nie je vždy prínosom, živým tvorom aj ublíži. Možno dodatočne napraviť to, čo ľudia sebecky pokazili?

Šľachtenie holubov prinieslo plemená, ktoré sú prínosom, či už este

▲ Slovenské vysokoletúne.

▲ Jeden z víťaznej kolekcie majstra Slovenska – pražský krátkozobý letúň, červený sedlatý.

► tickým alebo úžitkovým. Môj názor je, že aj šľachtenie vo všeobecnosti má mať svoje hranice, aby bola zachovaná etika.

Pôvodcom dnešných plemien bol holub skalný. V dávnej minulosti sa postupne približoval k ľudským obydliam a udomácnil sa, človek si začal všimnúť prvé odchýlky základných znakov, chránil ich a upevňo-

val, čo bol základ pre vznik mnohých plemien, zameraných na rôzne ciele, napríklad krásu, lietanie, úžitok a iné. Aj v súčasnosti poznáme veľké množstvo plemien, šľachtelia sa stále pokúšajú vytvoriť niečo nové, a tak sa plemená krížia, ale treba byť obozretný, pretože nesprávne kríženie môže ublížiť kráse a rôznym vlastnostiam.

▲ Pražský krátkozobý letuň, farba žltá, jednofarebná.

Prezradte niečo z vašich najbližších plánov...

Chcel by som udržať chov a zachovať hlavne národné plemená. Mojim zbožným želaním je najst mladých pokračovateľov v chovateľstve všeobecne.

**Rozhovor pripravila
Veronika Ďurovčíková**

Poľovnícke združenie Bukovina Poniky má 30 rokov

História obce hovorí, že po tom, čo sa o jej územie začal uchádzať majster Filip de Turchus, nariadil kráľ Ladislav IV. ostrihomskej kapitule, aby zistila skutočný stav územia Poník. Išlo o to, či táto zem patrí celá kráľovi a či jej darovaním neuprší kráľovské právo poľovania a rybolovu. Záver prieskumu bol známy v roku 1282 a výsledkom bolo zistenie, že zem alebo hora Ponyk nie je vhodná ani na poľovanie ani na rybolov, a že celá patrí kráľovi.

Časy sa však menia a hora Ponyk je na poľovanie vhodná, ba priam lukratívna. Od roku 1994 na našom katastrálnom území, žiaľ, nie na celom, pôsobí a právo poľovníctva vykonáva Poľovnícke združenie Bukovina Poniky. Revír s celkovou výmerou 4729,72 ha (výmera KÚ je 5900 ha) bol uznaný 29. 7. 1994 rozhodnutím Lesného úradu v Banskej Bystrici č. 229/33/1994. Vznikol zrušením spoločného revíru, do ktorého patrili Poniky, Ľubietová, Strelníky a Povrazník. Počet zakladajúcich členov nového Poľovníckeho združenia Bukovina Poniky bol 38. V súčasnosti má 40 členov.

Pri svojom vzniku bol poľovný revír zaradený do IV. akostnej triedy, to znamená, že hlavnou zverou je jelenia a pridruženou srnčia a diviacia. Má označenie JXIV Poľana, lokalita tetrova hlucháňa T16 a patrí do chovateľského celku Banská Bystrica č. 3, ktorý bol zriadený kvôli koordinovaniu a ekologickému obhospodarovaniu poľovnej zveri.

Poľovnícke združenie Bukovina hospodári v uznanom revíri č. 10 Poniky a je zaradený do kvalitatívnych tried podľa druhov zveri. Hlavný druh – jelenia zver I. trieda, vedľajšie druhy – srnčia a diviacia III. trieda. Časť revíru zasahuje aj do Chránenej krajiny oblasti Poľana.

Členovia združenia sa starajú o zachovanie, zvelaďovanie, ochranu a optimálne využívanie genofondu zveri a ostatnej fauny. Snažia sa o zachovávanie tradície a poľovníckej etiky. Základnou úlohou poľovníckeho združenia je plánovaný chov, zušľachtovanie, ochrana a lov zveri,

jej hospodárne využitie a ochrana životného prostredia.

Na hospodárenie poľovníkov dohliadajú – na základe všeobecne platnej legislatívy – predseda a výbor PZ, ktorého členovia sú volení členskou schôdzou na 5-ročné funkčné obdobie. Príjmy združenia tvoria najmä ročné finančné príspevky členov, poplatkový lov hostí, predaj zveriny spracovateľským organizáciám, ale aj občanom obce podľa schváleného cenníka. Získané prostriedky slúžia na platby nájomného pre obec a iných majiteľov pozemkov a tiež na starostlivosť o zver.

Predseda poľovníckeho združenia: Štefan Oros (1994 – 1998), Jozef Lakatoš (1998 – 2001), Peter Oros (2001 – 2004), Pavol Rakický (2004 – 2017) a Miroslav Magna (od roku 2017).

Hospodári: Ján Šávolt (1994 – 1998) a Juraj Piar (od roku 1998).

Poľovnícka stráž, ale aj ostatní členovia združenia počas celého roka monitorujú stav okolitých lesov, vrátane nekalého počínania – pytlactva, požiarov, krádeží dreva, plodín a pod.

Prvou spoločnou akciou v roku je sčítanie zveri, ktoré je akýmsi štartom novej poľovníckej sezóny. Na základe spoločných poznatkov sa vypočítava jarný kmeňový stav. V ponickom revíri žije raticová zver – jelenia, srnčia, diviacia, ale tiež veľké európske šelmy – medvede, vlky, rysy. Z malých šeliem sa vyskytujú hlavne mačky divé, jazvece, vydry, líšky, kuny skalné aj kuny hôrne. Z drobnej zveri zajace, bažanty, jaračice a z ostatnej pernatej zveri tu žijú jariabky a vzácné hlucháne.

Z pernatých dravcov zase jastraby, myšiaky hôrne, občas sa vyskytnú orol kríklavý, sokol myšiár, sezónne prelieta orol skalný.

V jarných mesiacoch sa venuje údržbe poľovníckych objektov, združenie vlastní 18 krmelcov, 7 krmovísk pre diviaky, 7 pre drobné zvieratá, 4 políčka pre zver a 45 solísk. Na lov z postriežky využívame 46 posedov. Trinásť členovia sa starajú o poľovné psy. Organizujeme aj brigády pre obec, v ostatných rokoch pomáhame napríklad pri kosení cintorínov, vykonávame rôzne práce aj pre firmu Agro Poniky, ide najmä o zber skál na poliach alebo montáž elektrických ohradníkov proti zveri.

V lete zabezpečujeme potrebné krmivá: 450 q sena, 10 t jadra, 20 t dužinatého krmiva a 500 kg soli. Dĺžka prikrmovacieho obdobia je v poľovnej oblasti JXIV Poľana 120 dní.

Na jeseň pred začiatkom hlavnej sezóny robíme údržbu chodníkov v dĺžke 35 km, ktoré vedú k posiedkam, no využívajú ich aj turisti.

Užívame aj dve obecné poľovnícke chaty, ktoré poskytujeme aj Poníčanom.

Po ukončení poľovníckej sezóny každoročne organizujeme zábavu, o ktorú je vždy veľký záujem. Zúčastňujeme sa na besedách so žiakmi ZŠ, kde im predstavujeme poľovnícke trofeje z nášho revíru a rozprávame sa o starostlivosti a ochrane zveri.

Poľovnícku sezónu uzatvára výročná členská schôdza, na ktorej vyhodnocujeme rok a pripravujeme nové úlohy. Trofeje vystavujeme na okresných chovateľských prehliadkach. Vlni sme taketo podujatie zorganizovali v KD Ponická Lehôtka.

Pavol Ondrejko

Malý šibal medzi ponickými hutníkmi

Napriek neľahkému osudu nestrácal spisovateľ Laskomerský dobrú náladu a v duchu svojho prímena vskutku „meral lásku“. Časť detstva prežil v Ponickej Hute.

▲ Laskomerský.

„Mohol som byť asi päťročný, keď otec dostal rozkaz presťahovať sa na Ponickú Hutu, ktorú doteraz spravoval z Banskej Bystrice,“ píše vo vlastnom životopise spisovateľ Gustáv Kazimír Zechenter - Laskomerský. „V Ponikách dovtedy býval jemu podriadený hutman Droždiak, ktorý v otcovej neprítomnosti opatroval hutu, ale toho v jednu nedeľu v lete na pôjde vo veľkej horúčosti porazilo a otec musel sa vybrať na Hutu bývať...“

Zechenter, ktorý si zvolil pseudonym či prímeno podľa výrazného kopca na mestom, sa narodil v Banskej Bystrici pred 200 rokmi, 4. marca 1824. Rodina Zechenterovcov sa prisťahovala na breh Hrona pravdepodobne z nemeckého Durínska. Gustávov starý otec František bol uznávaným zvonolejarským majstrom a v roku 1732 sa stal mešťanom. Ignác Zechenter, Gustávov otec, sa narodil v roku 1772 a zamestnal sa ako úradník v banských hutách. Počas pôsobenia v Moštenici sa v roku

Potulky po strednom Slovensku

1807 oženil s 23-ročnou Katarínou Aschnerou, dcérou učiteľskej rodiny z Kremnice. Z ich šiestich detí bol Gustáv najmladším.

V drevenciach bývalo veselo

„Zosadli sme v takzvanom majstrovskom dome, starom, drevenom stavisku s jednou izbou, komorou a kuchyňou,“ pokračuje v spomienkach Laskomerský. „Kuchyňa stála v pitvore pred otvorom do izbových veľkých železných kachiel. Dvor so stajňami, drevárňami a chlievmi bol dosť priestranný. Okná na izbe štvoruhlasté, asi na päťdesiat centimetrov. Spávali sme v komore. Aký šťastlivý som ja bol v tejto biednej hospode! Novota, hoc i nie príjemná, ma tešila. S radosťou som načúval rána kikirikanie kohútov a krákorie hydu cez malé okienko, opatrené drevenými mriežkami. Celý byt páchol myšami. Ja som bol uvelebený. Ako sa cítili moji rodičia v tejto klietke, o to som starosti nemal.“

Ale dlho sme v tomto červami rozhlodanom stavisku nebývali. Keď sa zo susedného hutmanovho Droždiakovho domu jeho gazdina vypratala, prešli sme my ta bývať. Z ľavej strany pitvora boli dve izby, prvá, väčšia, bola salónom, druhá, proti dvoru a menšia, bola spálňou. Z pravej strany pitvora bol čeladník. Vo dvoch izbách okrem mohutných železných kachiel opatrených dookola múrikmi a lavicami boli i kozuby, ktoré zimným časom veľmi spríjemnili izby, najmä pri priadkach, keď sa okolo pece a kôška - kozuba - okrem čelade zišli i susedky a moja dobrá usilovná matka kolovratom dopĺňovala veselú spoločnosť. O sporáčkoch v ten čas ešte ani chýru nebolo, chlieb sa pekával

v objemných kachliach. Moje najblazejšie hodiny boli, keď pri praskaní a bľaní brezového dreva v kozube ženičky druhli na kúdeliach, spievali a rozprávali hrozné poviestky a moje kurča driemajúce pod stolom čvrikalo. V tomto detskom raji som zadriemal. Zobudil ma otec, keď prisadol k striedmej večeri a podstrčil mi pod nos obľúbenú praženicu... Salón bol otcovi i za pisáreň.“

Život s mašiarimi a kychtármi

Zechenter si aj s odstupom času živo spomínal na detstvo v Ponickej Hute a s jeho typickým humorom spomínal na šibalstvá. „Za mašou pri flúdroch (vodovode) rástli mohutné bodliaky a medzi nimi repík. Semenné chlpy repíkové majú tú vlastnosť, že dotknú sa šiat, hneď sa prichytia. Ja z jednej a Štefan z druhej strany úpustu stojac, ohnivo sme sa bombardovali týmito repíkmi. Dotierajúc na nepriateľa ja sa podám úzkym brvnom na druhú stranu, ale stupiac mimo, čľups, ležal som v žľabe blízko otvoru, ktorým spadá voda na kolesá. Môj milý kamarát, pomútený mojím zmiznutím z povrchu zeme, odbehol preč, nechajúc ma v omáčke. Mne by sa veru zle bolo povodilo, keby ma voda, ktorá ma neodolávajúceho tísila dolu, bola dopravila pod koleso. Ale zjavil sa anjel strážca v podobe mašiara čierneho ako čert, ktorý sa práve vybral prečistiť hrabličky povýše mňa. Blízko už pred otvorom, chytiac ma za pulidery zadnej časti tela, vyhodil ma ako halušku medzi bodľač na pažiť. Mokry ako myš nevedel som sa môjmu čiernemu anjelovi poďakovať. Matke na oči som sa nesmel ukázať. Môj osloboditeľ menom Porubský, podľa zamestnania kychtár, pojal ma za ruku a viedol hore na kychtu.“

Kychta v tých časoch bola vrchná časť pece s plamenným otvorom, do ktorého kychtári vsypali železnú rudu s dreveným uhlím. Ľahký fARBISTÝ, obyčajne svetlý a červený plameň šľahal tým otvorom a vypúšťal zvláštny pach. Na železnej platni okolo otvoru mašiari pekávali chýrne zemniaky. Tu ma môj anjel prisadil, aby som sa usušil. Učupil som sa. Išlo to dobre, len som sa musel krútiť, aby som zo všetkých strán čím skôr obchol. A takto, mysliac si, že je už všetko v poriadku, pobral som sa domov. Ani som netušil, že som ako čerstvá haluška, padnúvšia do pahreby. Pri mojom sušení a krútení nalepilo sa totiž na mňa uhliarskeho prachu, popola a prachu červenožltej rudy, koľko sa len zmestilo, a môj zovňajšok bol taký, že som svojho osloboditeľa v pestrých farbách ešte prevyšil.

S pokojnou tvárou pritúlil som sa k maminke. Vyvalí oči, ustúpia dva

▲ Žarty a rozmary.

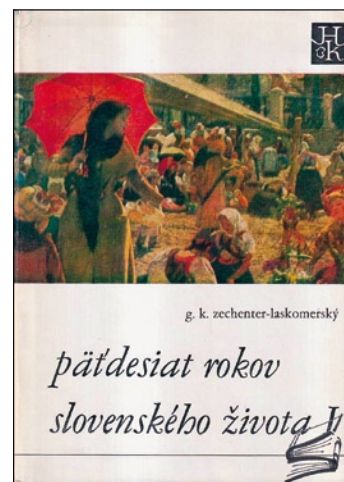
kroky nazad, zalomí rukami a vykrikne: 'Chlapče! Prepánaboha, čo sa s tebou porobilo?' Prekvapený uvidiac, že som biedne prezradený, zohol som pokorne hlavu a vyspovedal som sa. Matka dala sa do čistenia, čistila ma pre uspokojenie času naraz i jazykom, i paličkou a zasa len pre uspokojenie času nekázala sa mi vyzliecť, ale prášila a klopala zašpinené háby na mne. No a keď sa už viac neprášilo, marš! - poslala ma do kútika kľačať.“

Ponické okolie bol preňho prestretým obrusom

„V lete o moju chovu matka nepotrebovala mať veľkú starosť: pánboh pokrýl celé ponické okolie darným obrusom, kde som si ja vše našiel miesta,“ spomína priam idyllicky. „V tom dome som dostal cmaru a či sadnutého mlieka, tam čierneho chleba 'na vytieranie zúbkov', ako ženičky hovorievali, s maslom, v širom poli zemské orechy, lieskovce, čerešne, svinský bôb a mnohé podobné lahôdky, riečky nám slúžili rakmi

▲ Laskomerský s manželkou.

a hláčmi, ktoré sme krátkym spôsobom hádzali do pahreby a upečené jedli. Lesy poskytli nám hríbov, boli mlieče, rýdziky - a tie sme na žeravé uhlie kladli, piekli a jedli.“

V Ponickej Hute začal cestu za vedomosťami. „Učiteľ býval v mestečku Ponikách, od Huty asi pol hodiny vzdialenom, a chodil sem v zimnom čase týždne dva razy vyučovať hutníckych detí... Jeho univerzita a či akadémia bola u vdovy kríve Šimovej v drevenom domci, hneď vyše uhliarne. Keď pán učiteľ prednášal, domáca pani zoberala sa s kúdelou do susedov a na jej miesto zasadli múzy. Učiteľ sa volal Kačička a bol na jedno oko slepý. Ženičky mi žartovne vraveli, že on tým jedným okom viacej vidí ako iní dvoma, lebo on u iného vidí dvoje oči, a ten uňho len jedno... Bol chlap prísny a vedel si svojimi tvrdými pedagogickými prostriedkami vydobýť značnú autoritu. Báli sme sa ho a radi sme ho my, fagani, nemali. Kto nedbalo písal, alebo 'sviňu' namachlil, musel stiahnuť dovedna všetkých päť prstov pravej ruky - totiž tej, ktorá zhrešila - pán učiteľ vzal feruľu a fuk s chuťou po nechtoch. Potom áno, potom už písanie šlo ako po masle.“

Spomienka na cholera

V roku 1831 sa z Indie do Európy rozšírila cholera. „Moji bratia, vyplašení z Bystrice, kde cholera už nemilosrdne šarapatila, prepustení zo škôl, pribehli na Hutu, a nie so strachom, ale s radosťou, že domov prísť môžu,“ spomínal Zechenter - Laskomerský. „Ja nechápajúc, čo je vo veci, bol som oproti cholere ľahostajný. Tešilo ma len to, že bolo živšie v dome a zabávali ma s tým spojené všelijaké novoty. Neskôr prišli i sestry, veľmi dojaté,

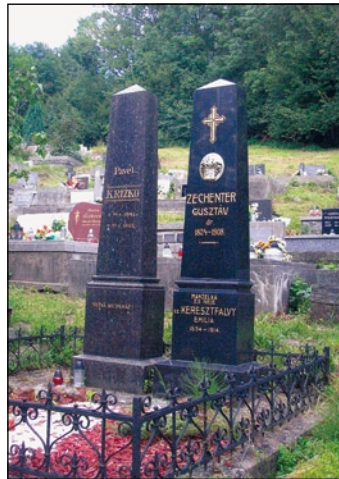
lebo v Bystrici cholera už mnohých zaškrtla.

Ktokoľvek prišiel z Bystrice na Hutu, musel byť prv, ako vstúpil medzi svojich, okadených borievkami. Lebo borievkam sa pripisovala veľká antiseptická moc. V ten deň, keď mali dôjsť sestry, brat Ignác na všetky chodníky, kade mohli prísť, dal rozostavať stráže. A keď strážou sprevádzané došli, Nácko ich dokonale vykadal a len potom pustil do príbytku. Ony sa, neborčky, pri tej komédii pustili do plaču, a mňa to všetko zaujímalo.

Nácko bol najvyšším zdravotným radcom a musím vyznať, že okrem niektorých nepotrebných, ale vtedy predpismi žiadaných vecí, veľa dobrého vykonal, ba svojím neohrozeným obetavým zakročením skutočne zachránil ľudské životy. Hoci na troch rozličných miestach obce blčali dňom i nocou borievkové plamene, cholera vkročila i na Ponickú Hutu. Borievkový dym sa valil zavše hore, zavše dolu po obci, ale cholera kráčala v ňom a dusila obete. A tu dobrý, statočný Nácko behal po domoch, nakladal ľuďom a sám dozeral, aby chorobou napadnutých chladnúcich kúpali v dobre teplej, až horúcej vode. Stál na tom prísne, a hoci niektorí umreli, svojou vytrvalou pomocou mnohých zachránil. A všetko to on konal pri dobrej, veselej myslí, hoci azda niekedy i výstredne.“

Stručne zo života a diela

Gustáv Kazimír Zechenter - Laskomerský sa stal lekárom. Vyštudoval

▲ Priatelia - historik Pavel Krížko a spisovateľ Laskomerský - boli susedmi a nimi zostali aj po smrti. Foto: Jozef Sliacky

v ťažkých revolučných časoch rokov 1848 - 49. Nechýbal medzi študentmi na barikádach vo Viedni, neskôr ho povolali ako lekára do maďarskej gardy. S lekárskou službou začal v Banskej Bystrici, pokračoval ako banskolesný lekár v Brezne a od roku 1868 v Kremnici, kde zomrel 20. augusta 1908. Pochovali ho vedľa najlepšieho priateľa, kremnického archívára Pavla Krížku. Spoločne sa venovali výskumu tajomných nápisov na Veleštúre na hrebeni Kremnických vrchov.

Zechenterov život nebol jednoduchý. Po sobáš s Emíliou, dcérou bohatého zemana z Krížovej Vsi nedaleko Kežmarku, sa usadili v Brezne.

Ich dom zasiahol požiar, pri ktorom mu zhoreli vzácne zbierky, ale najviac smútil za zvonolejárskou kronikou starého otca. V Brezne sa im narodili dcéry Berta a Mária a syn Gustáv. Synček zomrel ako päťročný a staršia dcéra bola prvou obeťou cholery v Kremnici v auguste 1873. Mária sa vydala za učiteľa Teschlera. Aj o ňu mal strach, keď ju ktosi nezmyselne vystrašil vo vysokom stupni tehotenstva. Napokon sa dožil dvoch vnúčiek i pravnúčky.

Laskomerského literárne dielo nie je bohaté, ale je významným prínosom v slovenskej spisbe. Zechenter sa dokázal odpútať od romantického pohľadu štúrovcov a hľadal cestu k realizmu. Jeho cestopisy, fejtóny, poviedky sršia vtipom a dobre sa čítajú aj po jeden a pol storočí od dôb, čo ich dal na papier. Z jeho diela je najznámejšia poviedka Lipovianska maša vyšla v roku 1874. Fejtóny Radvanský jarmok, Poľovačka na medvede, Lisy doktora Lesebucha alebo kaprála Pinku a ďalšie Laskomerského práce sa objavili najprv v časopisoch almanachoch a neskôr v zbierke Žarty a rozmary. Jeho monumentálne memoárové dielo, ktoré sa dostalo k čitateľom Slovenských pohľadov a z ktorého sme citovali, vyšlo súborne v roku 1956 pod názvom Päťdesiat rokov slovenského života.

Napokon hodno dodať, že bol lekárom, ktorý hľadal nové spôsoby liečby, čo dokumentujú jeho články v odborných časopisoch. Venoval sa i geológii, mineralógii a botanike.

Jozef Sliacky

Jubilant Janko Šávolt

Neraz ma opantala myšlienka, ako som vyrastal a žil v rodnej obci medzi vzácnymi a zaujímavými ľuďmi. Každý, koho som poznal, je so svojimi životnými príbehmi námetom na román. Vždy, keď počúvam v médiách o takých a onakých celebritách, je mi smiešne. Kto je vlastne celebrita? Mnohí ešte nič nedokázali, nič neurobili a už sa o nich hovorí s honorom a obdivom. Som presvedčený, že v našom okolí sú ľudia, ktorí stoja za to, aby sme si ich nielen všimli, ale o nich aj hovorili. Hoci sa vôbec nepovažujú za celebrity, sú nám príkladom, sú vzácní vďaka svojmu úsiliu, vďaka svojej práci a, samozrejme, samotným životom. Ako Janko Šávolt. Človek, ktorého stretnete na všetkých kultúrnych, športových a iných ponických podujatiach. Janko nechýba nikde. Tak to má akiste vo svojom osudovom liste. Odmalička bol všade, kde sa čosi dialo. U Kordíkov, kde vyrastal, ho sprevádzali ponické piesne, tance, ale vzťah ku kravičkám, paseniu a všetkým domácim prácam. Priučil sa každej robote, ktorú jeho chorý otec, poznačený vojnou a zajateckým táborom, veľmi nezvlá-

dal. Janko bežal zo školy aj za starými rodičmi, dedinskými pastiermi kráv, aby im pomáhal. Aj tam si s radosťou vypočul nové pesničky, ktoré v ňom rezonujú doteraz. A mama, známa speváčka Zuzka, bola studnicou ponického folklóru desiatky rokov. Pre Janka bola inšpirujúcim zdrojom, ako aj pre jeho sestru Ľubku. Chlapec zručný a tiež vnímavý na všakovakú robotu odišiel z Poník do učenia do Bratislavy. Jeho ruky, ktoré dokázali kosiť a robiť všetky domáce chlapské práce, zrazu začali spoznávať náročnú spojársku techniku. Ako mechanik na banskobystrickej pošte patril k najšikovnejším mechanikom. Preto si ho vyžiadali Letecké opravovne, kde si najskôr odkrútil základnú vojenskú službu, neskôr v nich ostal aj pracovať. O usilovnom Jankovi Šavoltovi rýchlo išiel dobrý chýr, preto ho oslovili zo Strojsmaltu na Huštáku. Opäť sa učil novej práci, tentoraz opravám automatických práčok a zapájaniu plynových sporákov. Týmto činnosťami sa venoval mnoho rokov aj ako súkromný podnikateľ. Až potom povedal svojej manželke: „Marka, končím, už toho mám dosť.“

Hoci v produktívnom veku mal povinnosti a práce neúrekom, veru, Janko sa nezastaví ani v seniorských rokoch. Skôr naopak, nikdy nemal a nemá na nič čas. Doma a v záhrade má vždy čo robiť. No nielen to, ako bývalý poľovný hospodár, musel aj v zime so svojimi kamarátmi kráčať po revíri a nosiť krmivo zveri, aby nehladovala. A to robí podnes. Akoby toho nebolo dosť, pribudli mu rodiny včelstiev. Aj o tie sa vzorne stará, stal sa príkladným včelárom s výborným medom. No nielen rodiny včelstiev má na zreteli. Rozrástla sa mu rodina, najskôr dcéry Martinky, potom syna Miška. V súčasnosti sa s manželkou tešia zo štyroch vnúčat a štyroch pravnúčat. Ich spoločné posedenia sú bohaté na Jankove príhody a zážitky z detstva, poľovania, posedení na Úslni. A nechýbajú ani futbalové príbehy z rodných Poník, kde vždy zaspomína na Ferka Páricku, Janka Koleničku, Ondreja Ľuptáka, Ďurka Valaskaja, Jula Žiaka a iných. V tom čase boli všetci vychýrení futbalisti. Jeho deti a vnúčky sa priam tešia na spomienky otca a starkého, keď rozpráva, ako v dedine hrávali diva-

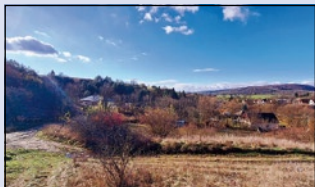

dlo a ako sa učil tancovať v tunajšej škole, neskôr v Banskej Bystrici v súbore Stavbár. A veľa zážitkov má aj zo súboru Poničan, ktorý viedol s Ondříkom Šavoltom. S folklórom žije neustále. A spomienok zo svojho osemdesiatročného života má neúrekom. Janko Šávolt sa o ne rád podelí aj s vami. Tak, ako vám poradí s rôznymi robotami, s ktorými si neviete dať rady, aj vám kadečo porozpráva, čo zažil, z čoho sa teší. Janko, náš vzácný jubilant, nezabudni na tú svoju obľúbenú pesničku Hora, horička, po nej cestička do hája... a šír ju naďalej vo svojom okolí. To ti želajú všetci tvoji rodáci.

Milan Kosec

Upozornenie

V Ponikách aj v iných obciach regiónu sa vyskytli prípady ponúk spoločnosti Agro Slovakia na odkúpenie pozemkov od občanov. Ponúkaná cena je väčšinou neprimerane nízka.

Okrem trvalo trávnatých porastov a ornej pôdy sa ponuka týka aj pozemkov v bezprostrednom susedstve rodinných domov - záhrad, zastavaných plôch, nádvoria, prípadne miestnych komunikácií či verejných priestranstiev. Preto upozorňujeme občanov, aby boli opatrní a ponuky dôkladne zvážili.

V prípade nejasností, ktorých parciel sa ponuka týka, vieme na obecnom úrade parcely identifikovať na mape.

Pavol Ondrejko,
prednosta OčÚ

Asi strácame kontrolu

V ostatných dvoch rokoch sa nám v obci rozmožnil vandalizmus. Pred pamiatkou zosnulých alkoholom posmelený občan polámal svetlá a poprevracal lavičky v Parku reformácie. Škoda vo výške cca 600 eur. Vďaka kamere na budove obecného úradu nebolo ťažké páchatela usvedčiť. Obvodné oddelenie polície v Slovenskej Lupči už prípad doriešilo.

Čo nás ale znepokojuje viac, je správanie niektorých mladých ľudí. Vo večerných a nočných hodinách sa schádzajú na dolnom ihrisku pri bufete alebo na tribúne. Do areálu vstupujú cez plot pri šatniach, ktorý zničili a je potrebné ho opraviť. Odpadky sú porozhadzované

po celom areáli. Plastové fľaše hodím tam, kde dopijem, obal z keksíku hodím tam, kde dojem. A medzi odpadkami ohorky z cigariet... Kedy tam nájdeme fľašu od alkoholu, je asi otázka času.

Obec nainštalovala v areáli monitorovacie zariadenie, takže nebolo

ťažké osoby stotožniť. Veci budeme konzultovať aj s políciou, ktorá zvýši hliadkovanie v tejto lokalite a prostredníctvom školy oslovíme aj rodičov ako zákonných zástupcov detí. Vedia vôbec, ako ich ratolesť trávia voľný čas a najmä večery?

Pavol Ondrejko, prednosta OčÚ

Bilancia obyvateľstva

Počet obyvateľov obce Poniky vrátane časti Ponická Lehôtka a Ponická Huta bol ku koncu minulého roka 1551. V priebehu roka nás navždy opustilo 23 spoluobčanov a naše rady doplnilo 13 nových ob-

čiankov. Na trvalý pobyt v obci sa prihlásilo 21 a odsťahovalo sa 12 občanov. Diamantovú svadbu – 60. výročie manželstva – oslávil jeden pár a 50. rokov od sobáša taktiež jeden manželský pár. Na Obecnom

úrade v Ponikách sme slávnostne uvítali do života 8 detičiek. V komplexnom meradle má počet obyvateľov našej obce mierne stúpajúcu tendenciu.

Jana Turčanová

ŠK OPL Poniky

Na jarnú časť súťaže sa družstvo dospelých pripravuje pod vedením trénera Waltera Poliaka. Zimná príprava prebieha na umelej trávě v Rudlovej a v telocvični našej základnej školy. V kádri nastali drobné zmeny, keď svoje hostovanie ukončili Erik Ivanič a Marco Jadaš, do kádra sa vrátili Dalibor Pertzian a Ľubomír Hrčka, hostovať prišli Jakub Binder zo Šalkovej a Ľubomír Kučerák z Malachova. Zatiaľ sme odohrali tri prípravné zápasy s výsledkami Šalková – Poniky 4:0, Brezno U19 – Poniky 4:3, Priechod – Poniky 2:2. V jarnej časti súťaže chceme zlepšiť postavenie v tabuľke o 1 - 2 miesta a skončiť v strede tabuľky. Súčasný káder tvoria hráči: brankári - Ján Matula, Ľubomír Kučerák, obrancovia - Ľubomír Hrčka, Martin Račko, Martin Švantner, Peter Nesteš, Miroslav Potkan, Matúš Hladlovský, stredopolári - Ján Styk, Andrej Piar, Marek Žerebák, Dalibor Pertzian, Jakub Binder, Marek Vágner, útočníci - Marek Klementis, Viktor Kolenička, Vladimír Filipča.

▲ Prípravka U11 pred majstrovským zápasom.

Program jarnej časti súťaže:

14.kolo 24.3. o 15.00 Malachov - Poniky	21.kolo 11.5. o 16.30 S.Lupča B - Poniky
15.kolo 31.3. o 15.00 Poniky - Hronec	22.kolo 19.5. o 17.00 Poniky - Bravácovo
16.kolo 7.4. o 12.30 Poniky - Ľubietová	23.kolo 26.5. o 10.30 Beňuš - Poniky
17.kolo 14.4. o 15.30 Poniky - Valaská	24.kolo 2.6. o 17.00 Poniky - Č. Balog B
18.kolo 21.4. o 13.00 Michalová - Poniky	25.kolo 9.6. o 17.00 Podkonice B - Poniky
19.kolo 28.4. o 16.00 Strelníky - Poniky	26.kolo 16.6. o 17.00 Poniky - Brusno
20.kolo 5.5. o 13.30 Poniky - Jasenie	

Žiaci sa pripravujú pod vedením trénera Martina Švantnera a v jarnej časti chcú nadviazať na výborné výsledky z jesennej časti. Vo februári absolvovali halový turnaj v Nemeckej, kde obsadili 4. miesto. V marci odohrali prípravný zápas s mužstvom Podkoníc s výsledkom 3:3, keď góly dali Jakub Ondrejkovič, Peter Kováč a Robert Škrváň. Začiatok súťaže majú naplánovaný na 14. apríla, keď odohrajú prvý zápas s Bravácom. Káder družstva tvoria hráči: Adam Brozman, Matej Huntoš, Daniel Hlinka, David Drako, Andrej Zachar, Thomas Magna, Milan Mazúch, Robert Škrváň, Michal Slabecius, Jakub Ondrejkovič, Alexander Rýs, Patrik Lomen, Peter Kováč, Richard Zachar, Ján Potkan, Nicolas Ondrejkovič.

Prípravka odohrá jarnú časť súťaže pod vedením trénera Jána Šaktora turnajovým spôsobom s mužstvami Ľubietovej, Slovenskej Ľupče a Sásovej, pričom prvý turnaj je plánovaný na 24. apríla.

Roman Resl